

โครงการฝึกอบรมนักสร้างสรรคงานบันดาใจ

๑. หลักการและเหตุผล

“โครงการงานบันดาใจ ” เกิดจากความร่วมมือกันของสำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ (สวสส.) สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) เครือข่ายสุขภาพระดับอำเภอ (District Health System: DHS) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โครงการดังกล่าวมีเป้าหมายสำคัญคือ การเสริมสร้างจิตวิญญาณและแรงบันดาลใจในการทำงาน โดยเฉพาะการบริหารจัดการแรงจูงใจที่ไม่ใช่เงิน (Non-financial incentives) แนวทางสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจำเป็นต้องสร้าง “กระบวนการ” ที่สามารถสร้างสรรค์ “กระบวนการเรียนรู้” และเอื้อให้เกิดการสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่ใส่ใจต่อมิติทางจิตวิญญาณและความเป็นมนุษย์ โดยจัดให้มี กระบวนการฝึกอบรมเพื่อพัฒนา “นักสร้างสรรคงานบันดาใจ ” ให้มีทักษะการจัดการ (Management skill) สามารถสื่อสาร (Communicative skill) จัดกระบวนการเรียนรู้ (Facilitative skill) และมีภาวะผู้นำ (Leadership skill) ที่จะสร้างระบบงานและวัฒนธรรมองค์กรที่กระตุ้นแรงบันดาลใจให้คนทำงานเติบโตเต็มศักยภาพ เกิดการพัฒนาในมิติทางจิตวิญญาณและงอกงามไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

การสร้าง “นักสร้างสรรคงานบันดาใจ ” ที่มีทักษะ ขั้นสูง และมีความเข้าใจการทำงานเพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรผ่านการสร้างแรงบันดาลใจและการเห็นคุณค่าความหมายของงาน และการพัฒนางานประจำ นี้ จะดำเนินการ โดยคัดเลือก บุคลากร จากหน่วยบริการ สุขภาพ ได้แก่ โรงพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชน และเจ้าหน้าที่จากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ที่มีศักยภาพและสมัครใจเข้าร่วมโครงการ ทีมละ ๒ คน จำนวน ๔๐ คน โดยทั้ง ๒ คน เป็นบุคลากรจากโรงพยาบาลทั้ง ๒ คน, หรือเป็นบุคลากรจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอทั้ง ๒ คน หรือ เป็นบุคลากร จากโรงพยาบาลและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ หน่วยงานละ ๑ คน ผู้ที่ผ่านการพิจารณาคัดเลือกให้เข้าร่วมการอบรมจะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

เค้าโครงหลักสูตรประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ ๔ หน่วย (Learning modules) ระยะเวลาการฝึกอบรมครั้งละ ๕ วัน อบรมทุก ๓ เดือนต่อเนื่องกันจนเสร็จสิ้นหลักสูตรอบรมในระยะเวลาประมาณ ๑ ปี ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ นอกจากจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิด วิธีการ และเครื่องมือสำหรับการสร้างและออกแบบกระบวนการเพื่อเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กร การสร้างเสริมสุขภาพทางจิตวิญญาณในสถาน ที่ทำงานและในระบบบริการสุขภาพ ยังจะมีตัวอย่างรูปธรรมและแนวทางการปฏิบัติสำหรับการทำงานจริง ใน “พื้นที่ปฏิบัติงาน” (action areas) ต่างๆ ด้วย ซึ่งเป็นลักษณะงานประจำที่ต้องปฏิบัติจริงให้ได้ผลและเป็นสิ่งที่จะส่งผลต่อผู้ป่วย ญาติ และชุมชน ตัวอย่างเช่น งานจิตอาสา, การส่งเสริมวัฒนธรรมการดูแลด้วยความใส่ใจ (Culture of Care), การฟื้นฟูศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์, การเรียนรู้วัฒนธรรมการขอบคุณและชื่นชมกับ ชีวิต, การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย, การจัดการองค์กรที่มีหัวใจความเป็นมนุษย์ (Humanistic management), การทำงานกับชุมชนที่ใส่ใจกับมิติสังคมวัฒนธรรม, งานวิจัย และการเรียนรู้ศิลปะและสุนทรียภาพ นอกจากนั้น ยังมีกระบวนการเรียนรู้จากการที่ในแต่ละทีมผู้เข้าอบรมพัฒนาโครงการพิเศษและลงมือดำเนินการตลอดระยะเวลาการอบรม เพื่อพัฒนาองค์กรหรือหน่วยงานต้นสังกัด หรือพัฒนา งานประจำ ในประเด็นหัวข้อ ที่ทีมผู้เข้าอบรมมีความสนใจหรือเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของพื้นที่

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนา “นักสร้างสรรค์งานบันดาลใจ” ให้มีทักษะการจัดการ (Management skill) สามารถสื่อสาร (Communicative skill) จัดกระบวนการเรียนรู้ (Facilitative skill) และมีภาวะผู้นำ (Leadership skill) ที่สามารถ

๒.๑ สร้างวัฒนธรรมองค์กร และพัฒนาบริการสุขภาพของหน่วยงานที่ใส่ใจในความละเอียดอ่อนของความเป็นมนุษย์ของผู้ป่วยและญาติ

๒.๒ สร้างแรงจูงใจ การเห็นคุณค่าความหมาย และแรงบันดาลใจในการทำงาน (Inspiration and non-financial incentives) ให้เกิดขึ้นกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

๒.๓ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการสร้างสุขภาวะทางจิตวิญญาณในที่ทำงาน (Spirituality in Workplace) ให้เกิดรูปธรรม พัฒนางานประจำ และขยายผลในวงกว้าง

๒.๔ เพื่อให้เกิดเครือข่ายที่เข้มแข็งของนักสร้างสรรค์งานบันดาลใจ ที่มีทักษะในการสร้างเสริม สุขภาวะทางจิตวิญญาณในที่ทำงานและงานประจำที่มีรูปธรรมการทำงานที่ชัดเจน

๓. กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๔๐ คน

นักสร้างสรรค์งานบันดาลใจ จำนวน ๔๐ คน หรือ ๒๐ ทีม คัดเลือกจากบุคลากรด้านสุขภาพ เช่น แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล เภสัชกร นักวิชาการสาธารณสุข หมออนามัย หรือบุคลากรสุขภาพอื่นๆ ที่หน่วยงานต้นสังกัดส่งเข้าอบรม โดยในแต่ละทีม (จำนวน ๒ คน) อาจเป็นบุคลากรจากโรงพยาบาลทั้ง ๒ คน, หรือเป็นบุคลากรจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอทั้ง ๒ คน หรือคละกันระหว่างบุคลากรจากโรงพยาบาลและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ หน่วยงานละ ๑ คน

๔. หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก

สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ เป็นผู้พิจารณาคัดเลือกผู้สมัครเบื้องต้น โดยพิจารณาจากประวัติส่วนบุคคล ประวัติการทำงาน ผลงาน ร่างแผนพัฒนาศักยภาพส่วนบุคคล โครงการพิเศษ และ หนังสือรับรองจากหัวหน้าหน่วยงานต้นสังกัด ผู้สมัครที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกเบื้องต้นจะได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมวิชาการประจำปีของสำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ หัวข้อ “เสริมสร้างจิตวิญญาณงานสาธารณสุข สู่ ๑๐๐ ปี การสาธารณสุขไทย” ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ณ ศูนย์ประชุมวายุภักษ์ โรงแรมเซ็นทราศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

๕. กระบวนการอบรมและกิจกรรมหลัก

๕.๑ กระบวนการอบรมใช้ระยะเวลาประมาณ ๑ ปี โดยประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้หลัก ดังนี้

ส่วนที่ ๑ หน่วยการเรียนรู้ ๔ หน่วย ระยะเวลาการฝึกอบรมหน่วยการเรียนรู้ละ ๕ วัน เป็นกิจกรรมที่ผู้อบรมทุกคนเข้าร่วมเหมือนกัน หน่วยการเรียนรู้ทั้ง ๔ หน่วยนี้เป็นความรู้ที่ผสมผสานภาคทฤษฎีและการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ เช่น เกม กิจกรรมกลุ่ม บทบาทสมมุติ (role play) โดยเน้นหนักที่ การเรียนรู้ทักษะ เพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร การพัฒนางานประจำ การเติบโตชีวิตภายใน (inner life) และการเปลี่ยนผ่าน

(transformative) ของผู้อบรม พร้อมกับศึกษาดูงานองค์กรต้นแบบเพื่อเป็นต้นแบบแนวคิด (Exemplar) หรือต้นแบบการเรียนรู้

ส่วนที่ ๒ โครงการพิเศษ ทีมผู้เข้าอบรม (จำนวน ๒ คน) ใช้เวลา ระหว่าง ๓ เดือนแรก ของการอบรม พัฒนาโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยเลือกหัวข้อหรือประเด็นการวิจัยที่สอดคล้องกับ ๑) การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการทำงานที่หล่อเลี้ยงจิตวิญญาณความเป็นมนุษย์ให้่องงาม เชิดชูคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สร้างระบบบริการ สุขภาพที่ละเอียดอ่อนต่อการใส่ใจมิติความเป็นมนุษย์ทั้งของผู้ให้บริการและผู้รับบริการสุขภาพ การสร้างวัฒนธรรมการชื่นชมกับชีวิต และการบริหารจัดการองค์กร ด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ หรือ ๒) การพัฒนางานประจำ เช่น การส่งเสริมวัฒนธรรมการดูแลด้วยความใส่ใจ , การดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ป่วยเรื้อรัง, การทำงานกับคนทุกซ์คนยากและคนชายขอบ, การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย, การทำงานชุมชนเชิงรุก และใส่ใจกับมิติสังคมวัฒนธรรม เป็นต้น

จากนั้น ดำเนินโครงการไปในระหว่างการอบรม ทั้งนี้ในแต่ละโครงการจะมี *กัลยาณมิตร* ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญเป็นผู้ให้คำปรึกษาโครงการและสนับสนุน

ส่วนที่ ๓ การเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือ *การเรียนรู้เฉพาะทีม* นอกจากงานที่ได้รับมอบหมาย (Assignment) แล้ว นักสร้างสรรค์งานบ้านดาลัยยังจะได้รับการสนับสนุนสื่อการเรียนรู้ เช่น หนังสือ บทความ กรณียศึกษา ภาพยนตร์ เป็นต้น รวมถึงสามารถเข้าถึงหรือเข้าใช้ทรัพยากรและสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ขององค์กรภาคีเพื่อใช้ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยจะมีสื่อจำนวนหนึ่งที่ได้รับการคัดเลือกให้กับนักสร้างสรรค์งานบ้านดาลัยแต่ละทีมเป็นการเฉพาะที่สอดคล้องกับโครงการพิเศษ

๕.๒ เค้าโครงหลักสูตร

หน่วยการเรียนรู้ ที่ ๑: เรียนรู้ธรรมชาติขององค์กรและวัฒนธรรมองค์กร

วิวัฒนาการกระบวนการทัศน์การจัดการองค์กร แนวคิดการบริหารจัดการองค์กรด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ความเป็นไปได้และปัจจัยเอื้อและแรงต้านการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กร บทบาทของผู้นำในการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กร และการเรียนรู้กระบวนการวิจัยและการวิเคราะห์วัฒนธรรมองค์กร

หน่วยการเรียนรู้ ที่ ๒: งาน ชีวิต และความเป็นมนุษย์

แนวคิดการพัฒนาบริการที่มีมนุษย์เป็นศูนย์กลาง และการเรียนรู้กระบวนการจิตตปัญญาศึกษา เพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร เช่น สติกับมิติความเป็นมนุษย์ ขั้นตอนและแนวทางการสร้างวัฒนธรรมองค์กรใหม่ และ เรียนรู้กรณีศึกษาตัวอย่างงานประจำ ที่เน้น ความเข้าใจมิติสังคมวัฒนธรรม การใส่ใจต่อความละเอียดอ่อนของความเป็นมนุษย์ และการส่งเสริมการเติบโตสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เช่น งานจิตอาสา การส่งเสริมวัฒนธรรมการอภิบาลและการดูแลด้วยความใส่ใจ การทำงานกับคนทุกซ์คนยากและคนชายขอบ และการทำงานชุมชนเชิงรุก เป็นต้น

หน่วยการเรียนรู้ ที่ ๓: วัฒนธรรมการสื่อสารและการสร้างความหมาย

เรียนรู้วัฒนธรรมการสื่อสารและการจัดการสื่อสาร การออกแบบกระบวนการสื่อสาร การใช้สื่อ เครื่องมือ และกระบวนการต่างๆ ในการพัฒนาองค์กร เรียนรู้ทักษะการใช้เรื่องเล่าและการเล่าเรื่องเพื่อพัฒนา วัฒนธรรมองค์กรและการเปลี่ยนแปลงตัวตนของเจ้าหน้าที่

หน่วยการเรียนรู้ ที่ ๔: สรุปผลการวิจัยเพื่อพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร

วิเคราะห์และสรุปผลกระบวนการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร การวิเคราะห์เครื่องมือการประเมินผลมิติ สุขภาวะทางจิตวิญญาณ การถอดบทเรียนประสบการณ์การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร และการพัฒนาแผนงานวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร

๕.๓ เงื่อนไขการเข้าร่วม ผู้เข้าอบรมจะต้องเข้าร่วมกระบวนการอบรมและกิจกรรมหลักอย่างน้อย ร้อยละ ๘๐ และมีการส่งงานตามที่ตกลงร่วมกันระหว่างผู้เข้าอบรมกับทีมวิทยากร การประเมินผลการพัฒนานัก สร้างสรรค์งานบัณฑิตใจจะใช้กระบวนการที่หลากหลายโดยการมีส่วนร่วมของตัวผู้นำเอง ทีมวิทยากร อาจารย์ พิเศษ และกัลยาณมิตร

๖. ระยะเวลาการดำเนินการ

ดำเนินการ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘ – เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

๗. งบประมาณ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

๘. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ พัฒนานักสร้างสรรค์งานบัณฑิตใจที่มีทักษะความรู้ขั้นสูง ทั้งแนวคิดทฤษฎีการบริหารจัดการ องค์กรด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ (Humanized Work and Humanistic Management) มีทักษะความเข้าใจ และสามารถประยุกต์ความรู้ทางสังคมวัฒนธรรมเพื่อพัฒนางานประจำและการให้บริการสุขภาพ มีทักษะในการ ออกแบบกระบวนการ และการจัดการความรู้ เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรและสร้างแรงบันดาลใจในการทำงาน และมีทักษะในการทำวิจัยเพื่อพัฒนางานประจำ

๙.๒ หน่วยงาน ต้นสังกัดของนักสร้างสรรค์งานบัณฑิตใจเกิดการพัฒนาและส่งเสริมสุขภาวะทางจิต วิญญาณที่เป็นรูปธรรมขึ้นในองค์กร สร้างวัฒนธรรมการทำงาน ที่ใส่ใจต่อความละเอียดอ่อนของค วามเป็นมนุษย์ ทั้งผู้ป่วยและญาติและการเคารพในคุณค่าศักดิ์ศรีและศักยภาพความเป็นมนุษย์ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้ง เกิดการพัฒนางานประจำเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของพื้นที่

๙.๓ เกิดเครือข่ายที่เข้มแข็งของนักสร้างสรรค์งานบันเทิง ที่มีทักษะในการสร้างเสริม สุขภาวะทางจิตวิญญาณในที่ทำงาน และส่งเสริมการ พัฒนาสุขภาวะทางจิตวิญญาณใน งานประจำ และเกิดการขยายเครือข่ายองค์กรต้นแบบที่สนใจการบริหารจัดการองค์กรด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์

๑๐. การสมัครเข้าร่วมโครงการ

ผู้ที่สนใจสมัคร ต้องสมัครเป็นทีม ประกอบด้วย ๒ คน และกรอกใบสมัครให้ครบถ้วน และต้องได้รับ หนังสือรับรองเห็นชอบจากผู้อำนวยการโรงพยาบาล หรือสาธารณสุขอำเภอ

ส่งใบสมัครตั้งแต่บัดนี้ถึงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๘

ส่งใบสมัครมาได้ที้อีเมล: inspirationatwork1@gmail.com

หรือส่งไปรษณีย์ที่ สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ อาคารคลังและพัสดุ ชั้น ๓ ซอยสาธารณสุข ๖ กระทรวงสาธารณสุข ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี รหัสไปรษณีย์ ๑๑๐๐๐

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่ คุณประชาติป กะทา เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๕๙๐๒๓๖๔ หรือ ๐๙๙ ๓๙๔๕๙๒๖ หรือคุณสุธาสิณี เอี่ยมสืบทับ ๐๒-๕๙๐๒๓๖๕ หรือ ๐๘๐ ๓๒๖๗๗๓๕ ในวันและเวลาราชการ